

Raportul privind activitățile realizate de Coaliția „Vocea Romilor” pentru perioada anului 2024

Context General

Raportul reflectă acțiunile realizate în sprijinul incluziunii sociale a populației rome din Republica Moldova, cu un accent pe monitorizarea politicilor publice, angajarea mediatorilor comunitari și accesul la servicii de sănătate. Fiecare document abordează diferite aspecte esențiale ale integrării romilor, oferind o imagine de ansamblu asupra progreselor și provocărilor întâmpinate în perioada analizată.

Raportul Coaliției „Vocea Romilor” evidențiază eforturile depuse în vederea monitorizării politicilor publice și promovării reformelor pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației rome. CVR și-a concentrat activitatea pe următoarele domenii prioritare: educație, sănătate, ocuparea forței de muncă, protecție socială, locuințe, combaterea discriminării și consolidarea comunității rome.

Realizări cheie:

- Monitorizarea implementării „Planului de acțiuni pentru susținerea populației de etnie Romă” (2022-2025), cu elaborarea a peste 20 de rapoarte cu recomandări.
- Elaborarea a 12 propuneri legislative pentru incluziunea socială a romilor.
- Transmiterea a 20 de avize către instituțiile publice, dintre care 70% au fost preluate.
- Facilitarea angajării a peste 15 mediatori comunitari pentru susținerea comunităților rome.
- Organizarea a peste 100 de vizite în teritoriu pentru identificarea și soluționarea problemelor comunității.
- Implementarea proiectului „Pas cu pas găsim soluții pentru Romii din Republica Moldova”, care a permis subgrantarea a 5 ONG-uri rome cu un total de 100.000 lei.
- Elaborarea și analiza implementării „Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova” pentru perioada 2022-2025.

Provocări majore:

- Existența unor discrepanțe semnificative în accesul la educație, sănătate și servicii publice.
- Lipsa resurselor financiare adecvate pentru implementarea măsurilor necesare.
- Reticența unor autorități locale în aplicarea politicilor de incluziune a romilor.

II. Monitorizarea accesului la sănătate a populației rome

Raportul de monitorizare a sănătății realizat de Coaliția „Vocea Romilor” evaluează implementarea acțiunilor din „Planul de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă” în domeniul sănătății pentru toți anii, începând cu 2019 până în prezent. Acesta evidențiază obstacolele și deficiențele existente în asigurarea accesului romilor la servicii medicale de calitate.

Constatări principale:

- **Implementare deficitară:** Din cele 5 acțiuni prevăzute în plan, doar 4 au fost parțial realizate, iar una nu a fost deloc implementată.
- **Lipsa transparenței în raportare:** Informațiile oferite de instituțiile publice nu sunt detaliate și nu specifică exact numărul de beneficiari romi.
- **Acces limitat la asigurări medicale:** Nu a fost efectuat un sondaj pentru a evalua gradul de acoperire al romilor cu polițe de asigurare medicală, deși această acțiune era prevăzută încă din anul 2017.
- **Campanii de informare insuficiente:** Deși s-au desfășurat campanii de informare privind sistemul de asigurări medicale, acestea nu au fost adaptate specific populației rome și nu au avut un impact semnificativ.

Recomandări propuse de CVR:

- **Crearea unei structuri guvernamentale dedicate monitorizării și implementării politicilor pentru romi,** în locul actualului Grup interministerial.
- **Asigurarea unui buget adecvat** pentru implementarea măsurilor din PASRM.
- **Implicarea mediatorilor comunitari** în procesul de informare și facilitare a accesului romilor la serviciile de sănătate.
- **Revizuirea cartografierii comunităților rome** pentru o mai bună alocare a resurselor.

Concluzii finale

În raport se menționează că, deși s-au înregistrat progrese importante în domeniul incluziunii sociale a romilor, există în continuare multiple provocări sistemice care împiedică implementarea eficientă a măsurilor adoptate.

1. **Monitorizarea politicilor publice a avut un impact semnificativ, dar implementarea rămâne deficitară.** CVR a reușit să propună și să promoveze modificări legislative, dar multe dintre acestea nu au fost încă aplicate corespunzător.
2. **Mediatorii comunitari sunt esențiali pentru accesul romilor la servicii publice, dar numărul lor este insuficient, iar finanțarea este precară și modestă.** În multe localități nu există mediator, ceea ce duce la excluziunea romilor din sistemul de asistență socială, educație și sănătate.

3. **Accesul la servicii medicale rămâne o problemă critică.** Campaniile de informare nu sunt suficient adaptate comunității rome, iar gradul de acoperire cu asigurări medicale este incert.
4. **Este necesară o mai bună coordonare între autorități și ONG-uri.** În lipsa unui mecanism guvernamental eficient de coordonare și monitorizare, multe măsuri nu sunt implementate corespunzător.
5. **Sustenabilitatea inițiativelor depinde de asigurarea unei finanțări adecvate și a unei implicări continue a autorităților.** Lipsa fondurilor rămâne unul dintre cele mai mari obstacole în implementarea măsurilor de incluziune socială.

În concluzie, deși s-au făcut pași importanți spre îmbunătățirea situației romilor din Republica Moldova, este nevoie de o abordare mai sistemică și de o implicare reală a autorităților pentru ca măsurile propuse să producă un impact real asupra comunității rome.

Vasile Drangoi

Președintele Coalitiei „Vocea Romilor”

01.02.2025

